

**วิกฤตการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ**
The Crisis and Consequential Damage in The Nation Counter
Corruption Commission

ปรีชา จำรัสศรี*

บทคัดย่อ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจได้สวนข้อเท็จจริงนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติกรรมร้ายแรงผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ แล้วสรุปสำนวนพร้อมทั้งความเห็น เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนออกจากตำแหน่ง เอาผิดทางอาญาโดยอัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้ง 9 คน ตกเป็นจำเลยเสียเองในด้านความผิดที่อกระเบียบค่าตอบแทนให้กับประธานคณะกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยมิชอบ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้จำคุกคนละ 2 ปี โทษจำคุกให้ลงการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี คณะกรรมการทั้งหมดได้ยื่นลาออกแล้ว ทำให้เกิดปัญหาไม่มีคณะกรรมการมาดูแลรับผิดชอบคดีที่มีมากกว่า 7,000 คดี เกิดวิกฤตสุญญากาศ จำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยเร็ว

ABSTRACT

The Nation Counter Corruption Commission there is empower to examine facts for politicians and public authority, they had wealthy behaviour not expected dishonestly public office. They will send to result. The examination and views to offer the senate council, for resolution pull off the positions. For criminal offence, the supreme attorney accuse the supreme court's political crime section.

It appears the nine commissioners had accused them selves, because they were regulations in the wrong over the payrises for them. The supreme court's political crime section handed them suspenden two years jail terms and them on probation for two years. The anti-corruption commissioners submitted their resignations. It will be problematie more than 7,000 cases will have not responsible commissioners. It appear crisis and vacuum must to improve quickly.

* อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทนำ (Introduction)

สำนักงานค
การทุจริตแห่งชาติ (C
Corruption Commi
องค์กรอิสระตามรัฐธ
หน้าที่เกี่ยวกับราชก
รับผิดชอบงานทุจริต
เกี่ยวกับงานของค
สนับสนุนให้มีการศึก
การทุจริตในวงราชก
ตามที่คณะกรรมการ

สำนักงาน
ป.ป.ช. หนึ่งคน รับ
ป.ป.ช. ขึ้นตรงต่อป.

คณะกร
การทุจริตแห่งชาติ
คนหนึ่ง และกร
ซึ่งพระมหากษัตริย์

กรรมการ
บัญญัติไว้ใน พ.ร
การป้องกันและปร
9 ดังนี้

- 1. มีสัญ
- 2. มีอายุ
- 3. เคย

กรรมการการเลือก
กรรมการสิทธิมนุษย
เงินแผ่นดิน หรือ
ตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่า
หรือดำรงตำแหน่ง

บทนำ (Introduction)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (Office of The Nation Counter Corruption Commission) หรือสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการ ป.ป.ช. รับผิดชอบงานธุรกิจ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตในวงราชการและการเมือง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

สำนักงาน ป.ป.ช. มีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หนึ่งคน รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ขึ้นตรงต่อประธาน ป.ป.ช.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

กรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีคุณสมบัติตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 9 ดังนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์
3. เคยเป็นรัฐมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือรับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์

ผู้ที่จะได้เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ต้องได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการสรรหาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 297 จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเอง ให้เหลือเจ็ดคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 5 คน เป็นกรรมการ ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

กรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 295 และมาตรา 301 สรุปได้ดังนี้

1. มีอำนาจหน้าที่เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยชี้ขาดกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ (มาตรา 295)
2. ใต้สวนข้อเท็จจริงเรื่องที่ประธานวุฒิสภาส่งมาให้ เป็นกรณีที่มี ส.ส. จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของ ส.ส. ทั้งสภา คือ 125 คน หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่า ห้าหมื่นคนเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานศาลปกครองสูงสุด หรืออัยการสูงสุด ที่มีพฤติการณ์ร้ายชัดชัด ส่อไปในทางทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ต่อการยุติธรรมหรือขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ข้อกล่าวหาที่มีมูลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงานพร้อมทั้งความเห็นส่งให้ประธานวุฒิสภาและอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (มาตรา 301(1))

3. ใต้อาณัติของเจ้าพนักงานการเมืองตั้งแต่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่นที่ถูกกล่าวหา ว่าร้ายรอยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่น สรุปลำนวนพร้อมความเห็นส่งไปยังศาลฎีกาแผนกคดี อาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาพิพากษา (มาตรา 301(2))

4. ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของ เจ้าหน้าที่รัฐและเจ้าหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ป.ป.ช. คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเมื่อเข้ารับตำแหน่งหรือ พ้นตำแหน่ง (มาตรา 301(4))

5. รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติ หน้าที่ พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทน ราษฎรและวุฒิสมาชิก (มาตรา 301(5))

วิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นกับคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มูลเหตุก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะถูก ฟ้องร้อง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำเนิดขึ้นตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 297 และมีกฎหมายลูก คือ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ปริมาณคดีต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ใต้อาณัติของเจ้าพนักงาน และส่งให้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีเป็นจำนวนมาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้มี ความเห็นร่วมกันว่าสมควรออกระเบียบคำตอบแทนให้ กับประธานและกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับศาล

รัฐธรรมนูญได้ออกระเบียบศาลว่าด้วยหลักเกณฑ์ และ วิธีการจ่ายเบี้ยประชุมกรรมการและอนุกรรมการและ คำตอบแทนบุคคลหรือคณะบุคคล พ.ศ. 2547 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2547

ระเบียบของศาลรัฐธรรมนูญข้อ 12 ได้กล่าวถึง คำตอบแทนของประธานและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

"ในการปฏิบัติหน้าที่ของประธานศาล รัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย ว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญหรือระเบียบศาล รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงาน บุคคล การงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน และ การดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และ กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการที่ เกี่ยวข้องให้ได้รับคำตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่เป็น รายเดือน ในลักษณะเหมาจ่าย อัตราเดือนละ 20,000 บาท"

จากการออกระเบียบของศาลรัฐธรรมนูญ ดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เอามาเป็นตัวอย่าง โดยคิดว่ามีอำนาจทำได้ตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 5 และมาตรา 107 ดังนี้

มาตรา 5 "ให้ประธานกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รักษาการตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออก ประกาศหรือระเบียบกับแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อปฏิบัติการตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกาศและระเบียบ ตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้"

มา
มีอำนาจออก
ทั่วไป การบริ
และทรัพย์สิน
โดยเฉพาะเรีย
(8)
ของสำนักงาน
จา
กำหนดคำต่อ
รัฐธรรมนูญแ
ตามมาตรา 5
ประกอบรัฐ
ป.ป.ช. จึงได้
กรรมการ ป.1
ระ
เงินคำตอบแ
ป.ป.ช. พ.ศ.
ประธานกร
ปราบปราม
ประกอบรัฐ
การทุจริตแห่ง
งานบุคคล ก
และการดำเ
ป้องกันและ
กฎหมาย ร
เกี่ยวข้องให้
รายเดือน ใน
45,500 บาท
การ
ป.ป.ช. จึงมี
คดีอาญาของ
มีคำพิพากษา

มาตรา 107 "ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน โดยเฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

(8) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน ป.ป.ช.

จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยออกระเบียบกำหนดค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการรัฐธรรมนูญ และอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 และมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้ออกระเบียบค่าตอบแทนประธานและกรรมการ ป.ป.ช. ดังนี้

ระเบียบคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนของประธานกรรมการและกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. 2547 ข้อ 3 "ในการปฏิบัติหน้าที่ของประธานกรรมการ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ฯลฯ และการดำเนินงานอื่นของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ได้รับค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่เป็นรายเดือน ในลักษณะเหมาจ่ายให้แก่ประธาน ป.ป.ช. 45,500 บาท และกรรมการ ป.ป.ช. เดือนละ 42,500 บาท"

การออกระเบียบดังกล่าวของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นเหตุให้ถูกฟ้องร้องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและศาลได้มีคำพิพากษา ดังนี้

คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ศาลได้อ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2548 พิจารณาเห็นว่า จำเลยทั้ง 9 ออกระเบียบโดยอ้างอาศัยมาตรา 5 และมาตรา 107 แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญ นั้น ตามมาตรา 5 เป็นเพียงการให้อำนาจออกระเบียบทั่วไปโดยไม่จำกัดว่าเป็นระเบียบประเภทใด ส่วนมาตรา 107 เป็นอำนาจออกระเบียบบริหารสำนักงานบุคลากร งบประมาณและทรัพย์สิน แต่การที่จำเลยอ้างว่ามีภารกิจที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ได้ส่วนคดี การใช้อำนาจรัฐและตรวจบัญชีทรัพย์สิน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักตามรัฐธรรมนูญ เห็นว่าการปฏิบัติของพวกจำเลยดังกล่าว มี พ.ร.บ. เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และผลประโยชน์ตอบแทนอื่นให้แก่ประธานและกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ประธานและกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. 2541

ศาลเห็นว่าจำเลยเป็นเจ้าของงานมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี ดังนั้นย่อมต้องใช้ความระมัดระวัง โดยเฉพาะเรื่องการออกระเบียบที่จะมีผลต่อตนเอง เมื่อมีข้อสงสัยก็ควรสอบถามสำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลัง ศาลเชื่อว่าจำเลยทั้ง 9 คน ไม่มีอำนาจออกระเบียบ โดยถือโอกาสใช้อัตราสูงสุดที่เทียบเท่ากับเงินเดือนโดยไม่มีเหตุผล พฤติการณ์แห่งคดีบ่งชี้ว่า จำเลยทั้ง 9 คน แสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองตามอำเภอใจ โดยไม่ยึดหลักเกณฑ์ใดๆ แม้จำเลยจะนำเงินที่เบิกจ่ายแล้วมาคืน ก็ไม่ได้หมายความว่าความผิดที่สำเร็จไปแล้วกลับไม่มีความผิด จึงรับฟังได้ว่าจำเลยมีเจตนากระทำการทุจริตเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงาน ป.ป.ช. กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 มาตรา 83 และ พ.ร.บ. ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาตรา 125 พินาศจากคุกจำเลยคนละ 2 ปี โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ มีกำหนด 2 ปี

ผลกระทบภายหลังจากศาลได้มีคำพิพากษา

1. เกิดปัญหาเรื่องสถานภาพของกรรมการ ป.ป.ช. ว่า เมื่อศาลได้พิพากษาจำคุก แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ กรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง 9 คน จะพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ เนื่องจากมีคดีตัวอย่าง คดีนายเนวิน ชิดชอบ ถูกศาลจังหวัดบุรีรัมย์ พิพากษาลงโทษจำคุก 6 เดือน แต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ มีกำหนด 1 ปี ศาลรัฐธรรมนูญตีความว่า การรอลงโทษไม่ใช่การต้องคำพิพากษาให้จำคุก จึงไม่ถือว่านายเนวิน ชิดชอบต้องคำพิพากษาให้จำคุก ตำแหน่งความเป็นรัฐมนตรีจึงยังไม่สิ้นสุด

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความเพื่อเป็นบรรทัดฐานต่อไป ไม่กระทบต่อขบวนการคัดเลือกกรรมการ ป.ป.ช. ชุดใหม่ แต่อย่างไร เพราะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง 9 คน ได้ขอลาออกจากตำแหน่งเรียบร้อยแล้ว

2. การคัดเลือกกรรมการ ป.ป.ช. ชุดใหม่ จะต้องรีบดำเนินการเพื่อให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันพ้นตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 298 วรรคสาม มาตรา 260 (7) และมาตรา 26 วรรคแรก

การคัดเลือกกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้คัดเลือกตามมาตรา 297 วรรคสาม (กล่าวไว้แล้วในบทนำ) ตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้ ได้กำหนดสัดส่วนของพรรคการเมืองว่า "ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคการเมือง ทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน แต่ปรากฏว่าปัจจุบันพรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีเพียง 4 พรรค คือ พรรคไทยรักไทย ประชาธิปัตย์ ชาติไทย และพรรคมหาชน

ปัญหาการดำเนินให้มีคณะกรรมการสรรหา เพื่อคัดเลือกกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่สามารถทำได้ จำเป็นจะต้องให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในประเด็นเรื่องจำนวนกรรมการสรรหาจะมีจำนวนลดลง หรือเพิ่มเติมจากจำนวนเดิมหรือมีจำนวนเท่าเดิม ซึ่งมี 15 คน ประเด็นต่อไปผู้ที่จะเป็นกรรมการสรรหาที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้แล้วนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไรหรือไม่

ในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา 297 นี้ ทั้งรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านมีความเห็นตรงกัน ให้ตัดสัดส่วนของพรรคการเมือง 5 คน ออก

ผู้เขียนขอเสนอการแก้ไขปัญหาที่เกิดจาก มาตรา 297 วรรคสาม 3 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 297 วรรคสาม ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. จำนวน 10 คน

มาตรา 297 วรรคสาม การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้นำบทบัญญัติมาตรา 257 และ มาตรา 258 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ โดยให้คณะกรรมการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน 15 คน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 7 คน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 5 คน เป็นกรรมการ"

วรรคสาม

กฎหมาย
ปราบปร

ให้ดำเนิน

สรรหากร
ศาลฎีกา
สูงสุด อ
นิติบุคคล
พรรคการเมือง
ราษฎร

ปราบปร
กรรมการ
ผู้แทนพ
รัฐธรรมนูญ

วรรคสาม
ดังนี้

- การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 297
วรรคสาม ดังนี้

1. แก้ไขจำนวนคณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. 15 คน ให้เหลือ 10 คน
2. ตัดคำว่า "ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ 5 คน" ออก

- การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 7

มาตรา 7 การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการจำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งซึ่งเลือกกันเองให้เหลือเจ็ดคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน

การแก้ไขให้ออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ให้มีกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. จำนวน 10 คน และตัดผู้แทนพรรคการเมืองจำนวน 5 คนออกเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 297 วรรคสามที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว

แบบที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 297 วรรคสาม โดยไม่ต้องระบุจำนวนคณะกรรมการสรรหาดังนี้

1. ตัดจำนวนคณะกรรมการสรรหา ตัดคำว่า "จำนวนสิบห้าคน" ออก
2. ตัดคำว่า "ผู้แทนพรรคการเมืองทุก

พรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน" ออก

3. เพิ่มข้อความต่อไปนี้ใส่แทนตรงบริเวณที่ตัดข้อความตามข้อ 2 ดังนี้ "กรรมการอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นกรรมการ"

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 7 โดยออกพระราชบัญญัติฉบับใหม่ดังนี้

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548

มาตรา 3 ให้ยกเลิกข้อความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 7 (ตัดคำว่าจำนวนสิบห้าคน) (ตัดผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน) แล้วเพิ่มบุคคลที่เหมาะสมมีจำนวนตามที่เห็นสมควร (เช่นเพิ่มกรรมการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชน องค์กรละหนึ่งคนเป็นกรรมการ

แบบที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 297 วรรคสาม โดยกำหนดจำนวนคณะกรรมการสรรหามีเท่าเดิม ดังนี้ ตัดคำว่า "ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน" ออก แล้วเติม "กรรมการเลือกตั้ง กรรมการสิทธิมนุษยชน ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ของรัฐสภา ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และกรรมการสิทธิมนุษยชน องค์คณะ 1 คน" เป็นกรรมการ

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 7 ให้มีบทบัญญัติเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญมาตรา 297 วรรคสามที่แก้ไขเพิ่มเติมตามแบบที่ 3

เหตุผลที่เสนอแก้ไขทั้ง 3 แบบ

แบบ 1 เพื่อให้การแก้ไขทันตามเงื่อนไขเวลา 30 วันที่ยุติบัญญัติกำหนดไว้ในมาตรา 261 จึงควรแก้ไขประเด็นเดียวคือมาตรา 297 วรรคสาม และเป็นกรแก้ไขเพียงเล็กน้อย ทำให้การพิจารณาของรัฐธรรมนูญเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

แบบ 2 เพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้ตรงประเด็นที่มีปัญหา คือทั้งพรรคร่วมฝ่ายค้านและรัฐบาลเห็นควรให้ตัดตัวแทนพรรคการเมืองออก การแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อ 3. นั้น เป็นผลดีถ้าหากจะมีการแก้ไขต่อไปก็ให้แก้ไขที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2542 มาตรา 7 เพราะกระบวนการแก้ไขไม่ยุ่งยาก โดยฝ่ายนิติบัญญัติร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบและเสนอต่อให้วุฒิสภาพิจารณากลับกรองเห็นชอบ แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา บังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญนั้น ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อยจะไม่มีปัญหาในการพิจารณามากนัก แต่ปัญหาอยู่ที่ว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทที่สำคัญ กฎหมายอื่นๆ จะขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญย่อมไม่มีผลใช้บังคับ ถ้ามีโอกาสให้แก้ไข

เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ก็จะมีฝ่ายที่เห็นว่าควรจะแก้ไขประเด็นต่างๆ อีกหลายประเด็น เพื่อการได้เปรียบเสียเปรียบทางการเมือง ก็จะถือโอกาสขอแก้ไขเพิ่มเติมเสียทีเดียวพร้อมกันหลายเรื่อง จะทำให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 297 วรรคสามเกิดความล่าช้าลงเป็นผลกระทบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในปัจจุบันซึ่งมีปัญหาเกิดจากการบัญญัติตัวแทนพรรคการเมืองไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 297 วรรคสาม กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมีขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 313 คือ การแก้ไขต้องได้รับความร่วมมือจากคณะรัฐมนตรี และพรรคการเมืองฝ่ายค้าน จะต้องมีการลงมติว่าจะรับร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของฝ่ายใด แล้วนำเข้าพิจารณา พร้อมกันทั้ง 2 สภา โดยวาระ 1 ขึ้นรับหลักการ มีการตั้งคณะกรรมการวาระ 2 ขึ้นพิจารณาอาจใช้เวลาหลายวัน เสร็จวาระ 2 ต้องรออีก 15 วัน จึงนำเข้าสู่วาระที่ 3 เพื่อลงคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบแล้วให้นายกรัฐมนตรี นำขึ้นทูลเกล้าฯ ภายใน 20 วันนับแต่ได้รับร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว เพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา บังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

แบบ 3 เพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงกำหนดให้ตัวแทนขององค์กรอิสระเป็นกรรมการ สรรหากรรมการ ป.ป.ช. แทนสัดส่วนของพรรคการเมืองที่บัญญัติไว้เดิม และแก้ไขจะต้องมีประเด็นเดียวเท่านั้น

ผู้เขียนเห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมในแบบที่ 2 เพราะถ้าจะมีการแก้ไขในวันหน้าก็ไม่ต้องไปแก้ไขเพิ่มเติมที่รัฐธรรมนูญ แต่แก้ไขเพิ่มเติมที่กฎหมายลูกหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเท่านั้น การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นนอกจากจะมีปัญหายุ่งยากแล้ว ยังทำให้รัฐธรรมนูญขาดความศักดิ์สิทธิ์อีกด้วย

บทสรุป

จากเงินค่าตอบแทนและกรรมการแผ่นดินคือพิพากษาลงส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานจะหมดอายุ

วิษณุ เครือสนธิ บางยี่สำนักงานสำนักงานสำนักงาน

อนาคต

จากการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ออกระเบียบเงินค่าตอบแทนเป็นรายเดือนของประธาน ป.ป.ช. และกรรมการอีก 8 ท่านนั้น เป็นความผิด ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาลงโทษจำคุกกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง 9 คน ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. การดำเนินคดีจำนวนมากต้องหยุดชะงัก บางคดีใกล้จะหมดอายุความ และส่งผลกระทบต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา 297 วรรคสามในเรื่องของสัดส่วนตัวแทนพรรคการเมือง ทำให้คณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. มีไม่ครบ 15 คน ทำให้ไม่สามารถคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ได้ จึงจำเป็นต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. จำนวน 9 คน เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่กรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

บรรณานุกรม

- วิชญ์ เครื่องงาม. 2521. **กฎหมายรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ : ธีรานุสรณ์การพิมพ์.
- สนธิ บางยี่ขัน. 2528. **กระบวนการนิติบัญญัติ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2540. **รัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รัฐสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2542. **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รัฐสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2542. **พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รัฐสภา.